

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu „wiedza o społeczeństwie” dla klasy trzeciej liceum ogólnokształcącego i technikum (do programu nauczania „W centrum uwagi.”)

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2022 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej. Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

Zagadnienia

Wymagania na poszczególne oceny:

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

Ocena dostateczna

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

Ocena dobra

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

Ocena bardzo dobra

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

Ocena celująca

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

2

3

4

5

6

I. Ustroje współczesnych państw

Temat lekcji: Modele ustrojowe państw

Uczeń:

- ustrój polityczny
- system polityczny
- forma rządów
- reżim polityczny

ustrój terytorialno-
-prawny

podaje przykłady współczesnych:

- monarchii i republik,
 - państw demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych,
 - państw unitarnych i państw o złożonej strukturze prawno-terytorialnej;
- wymienia podstawowe cechy państw demokratycznych i państw totalitarnych;
wskazuje podstawową różnicę pomiędzy monarchią a republiką.

- wymienia podstawowe elementy tworzące ustrój państwa;
 - prawidłowo posługuje się terminami: „monarchia”, „republika”, „system rządów”, „państwo unitarne”, „państwo złożone”, „federacja”, „autonomia”;
 - na wybranych przykładach omawia różnice w kompetencjach poszczególnych izb parlamentu;
 - porównuje różne sposoby podejmowania decyzji w parlamentach [różne rodzaje większości];
 - porównuje różne systemy wyborcze, wskazując ich wady i zalety;
 - analizuje wady i zalety immunitetów parlamentarnych: formalnego i materialnego;
 - odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące władzy ustawodawczej w różnych systemach rządów i różnych państwach.
- przedstawia argumenty i kontrargumenty podnoszone w sporze dotyczącym oceny funkcjonowania parlamentów monokameralnych i bikameralnych;
- wyjaśnia zależność między strukturą polityczną parlamentu a systemem partyjnym;
 - odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące władzy ustawodawczej w różnych systemach rządów i różnych państwach;
 - interpretuje przepisy prawne z konstytucji wybranych państw świata odnoszące się do władzy ustawodawczej;
 - porównuje immunitety parlamentarne: formalny i materialny.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą problemów związanych z władzą ustawodawczą we współczesnych państwach demokratycznych oraz aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty.

Temat lekcji: Władza wykonawcza

- głowa państwa
 - rząd
 - odpowiedzialność polityczna
 - koalicja rządowa
 - rząd mniejszościowy
 - współrządzenie
- rozpoznaje działania właściwe dla organów władzy wykonawczej;
- podaje przykłady państw, w których funkcjonują monokratyczny i dualistyczny model władzy wykonawczej;
- podaje przykłady kompetencji właściwych dla głowy państwa i premiera/kancelerza.
- prawidłowo posługuje się terminami: „egzekutywa”, „gabinet”, „premier”, „kanclerz”, „wotum zaufania”;
 - wyjaśnia, jaką rolę pełni premier/kancelerz;
 - rozróżnia dwa modele władzy wykonawczej: monokratyczny i dualistyczny;
 - wymienia etapy podstawowej procedury tworzenia rządu;
 - wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność polityczna [indywidualna i kolegialna];
- tłumaczy, jak funkcjonują rządy koalicyjne, większościowe i mniejszościowe.
- wymienia różne typy relacji między głową państwa a rządem;
 - charakteryzuje relacje między premierem i gabinetem a monarchą na przykładzie systemu funkcjonującego w Wielkiej Brytanii;
 - na wybranych przykładach charakteryzuje relacje między premierem i gabinetem a głową państwa w republice, np. Niemczech i Francji;
- przedstawia mechanizmy tworzenia koalicji gabinetowych;
- na wybranych przykładach wyjaśnia, na czym polega zjawisko koabitacji;
 - porównuje sposoby powoływania rządu w dwóch wybranych państwach [np. w Republice Federalnej Niemiec i Federacji Rosyjskiej];
 - porównuje rozwiązania regulujące kwestię odpowiedzialności politycznej w dwóch wybranych państwach [np. w Republice Federalnej Niemiec i Federacji Rosyjskiej];
 - interpretuje przepisy prawne z konstytucji wybranych państw świata odnoszące się do władzy wykonawczej;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące władzy wykonawczej w różnych systemach rządów i różnych państwach.
- zestawia ze sobą różne typy koalicji rządowych;
- porównuje funkcjonowanie koalicji rządowych w wybranych państwach [np. w Republice Federalnej Niemiec i Republice Francuskiej];
- porównuje sytuację rządów mniejszościowych i większościowych, z uwzględnieniem ich stabilności i dostępnych im możliwości działania;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące władzy wykonawczej w różnych systemach rządów i różnych państwach.
- na wybranych przykładach analizuje mechanizmy kryzysów rządowych we współczesnym świecie;
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą problemów związanych z władzą wykonawczą we współczesnych państwach demokratycznych oraz aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat władzy wykonawczej w poszczególnych państwach i okresach historycznych.
- podaje cechy współczesnych monarchii absolutnych, konstytucyjnych i parlamentarnych;
 - wymienia współczesne monarchie europejskie;
- omawia podstawowe zasady sukcesji we współczesnych monarchiach;
- przedstawia sposoby wyboru głowy państwa wykorzystywane we współczesnych republikach;
 - wymienia podstawowe kompetencje głowy państwa we współczesnych systemach republikańskich;
 - wskazuje formy funkcjonowania głowy państwa we współczesnych republikach [organ jednoosobowy, organ kolegialny];
 - podaje przykłady kolegialnych organów pełniących funkcję głowy państwa.

- porównuje ze sobą współczesne monarchie absolutne, konstytucyjne i parlamentarne;
- analizuje normy dotyczące sukcesji we współczesnych monarchiach;
- zestawia ze sobą formy odpowiedzialności monarchy;
 - porównuje sposoby wyboru głowy państwa w wybranych republikach współczesnych;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, teksty normatywne, wykresy] informacje dotyczące organów pełniących funkcję głowy państwa w różnych systemach rządów i różnych państwach.

- gromadzi i przedstawia informacje na temat kompetencji głowy państwa w wybranej monarchii współczesnej;
 - gromadzi, analizuje i przedstawia informacje dotyczące kolegialnych głów państwa funkcjonujących w wybranych państwach świata;
 - interpretuje przepisy prawne z konstytucji i innych źródeł normatywnych dotyczące głowy państwa w wybranym państwie świata;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, teksty normatywne, wykresy] informacje dotyczące organów pełniących funkcję głowy państwa w różnych systemach rządów i różnych państwach.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą problemów związanych z władzą ustawodawczą we współczesnych państwach demokratycznych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;
 - gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat funkcjonowania współczesnych monarchii i republik.

Temat lekcji: Władza ustawodawcza

funkcje parlamentu
 struktura parlamentu
 proces legislacyjny
 system wyborczy
 mandat parlamentarny
 immunitet parlamentarny
 odróżnia parlament od innych organów władzy w państwie;
 wymienia funkcje legislacyjne: ustrojodawczą, ustawodawczą, kontrolną i kreacyjną;
 podaje przykłady form realizacji poszczególnych funkcji parlamentu;

Temat lekcji: Systemy polityczne

-gabinetowy

- system parlamentarno-

- system prezydencki
- system kanclerski
- system semiprezydencki
- system parlamentarno-komitetowy

- parlamentarno-gabinetowego,

- system superprezydencki

wymienia podstawowe systemy polityczne typowe dla reżimów demokratycznych;

podaje przykłady państw, w których funkcjonują podstawowe systemy polityczne charakterystyczne dla reżimów demokratycznych [np. system kanclerski – Niemcy; system prezydencki – USA];

rozpoznaje podstawowe cechy systemu parlamentarno-gabinetowego oraz systemu prezydenckiego.

- wyjaśnia, czym jest system polityczny;
- określa, które systemy rządów dominują na poszczególnych kontynentach;
- wymienia podstawowe cechy systemów:

- prezydenckiego,

- kanclerskiego,

- semiprezydenckiego,

- parlamentarno-komitetowego,

- superprezydenckiego;

- charakteryzuje podstawowe rozwiązania ustrojowe funkcjonujące w Wielkiej Brytanii, we Francji, w Niemczech, Szwajcarii, USA i Rosji [organy władzy, ich kompetencje i łączące je zależności];
- charakteryzuje pozycję i kompetencje prezydenta w systemach prezydenckim i superprezydenckim;
- porównuje pozycję i kompetencje szefa rządu w systemach parlamentarno-gabinetowym i kanclerskim;
- wymienia rozwiązania charakterystyczne dla systemów rządów w Wielkiej Brytanii, we Francji, w Niemczech, USA, Szwajcarii i Rosji.
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące wybranych systemów rządów;
- interpretuje przepisy prawne odnoszące się do systemów rządów [z konstytucji i innych źródeł normatywnych obowiązujących w wybranych państwach świata].

- uprawnienia głowy państwa,

- porównuje ze sobą elementy klasycznych systemów rządów:

- relacje głowy państwa z rządem,

- republikańskiej formy rządu,

- relacje między organami władz ustawodawczej i wykonawczej;

- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące wybranych systemów rządów.

organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą problemów związanych z funkcjonowaniem różnych systemów politycznych we współczesnych państwach demokratycznych i niedemokratycznych, a także aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;

gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat systemów politycznych z wybranych państw świata i z poszczególnych okresów historycznych.

II. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej

Temat lekcji: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

- preambuła
- zasady ustrojowe
- stany nadzwyczajne w Polsce

prawidłowo posługuje się terminami: „preambuła”, „konstytucja”/”ustawa zasadnicza”, „stany nadzwyczajne”;

podaje podstawowe cechy konstytucji;

wskazuje podstawowe zasady wynikające z preambuły *Konstytucji RP*;

wymienia podstawowe zasady ustrojowe wynikające z *Konstytucji RP*;

podaje przykłady konstytucyjnych praw i wolności:

- osobistych,

- politycznych,

- ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych.

- wyjaśnia, czym konstytucja różni się od innych źródeł powszechnie obowiązującego prawa w RP;

▪ prawidłowo posługuje się terminami: „nowelizacja konstytucji”, „stany nadzwyczajne”, „stan wojenny”, „stan wyjątkowy”, „stan klęski żywiołowej”;

▪ wyjaśnia, na czym polegają szczególne treści, forma i moc konstytucji;

▪ porównuje okoliczności uchwalenia konstytucji polskich z lat 1791, 1921 i 1997;

▪ wymienia podstawowe zapisy z preambuły *Konstytucji RP* z 1997 r;

▪ podaje daty roczne uchwalenia Konstytucji 3 maja i konstytucji marcowej;

▪ wyjaśnia znaczenie zasad ustrojowych zawartych w *Konstytucji RP*:

- demokratycznego państwa prawa,

- pluralizmu politycznego i społecznego,
- suwerenności narodu i przedstawicielstwa,
- podziału i równowagi władz,
- jednolitości państwa,
- konstytucjonalizmu,
- decentralizacji władzy publicznej i samorządności,
- gwarancji praw i wolności,
- społecznej gospodarki rynkowej;

- przedstawia rodzaje stanów nadzwyczajnych w Polsce;
- wymienia warunki wprowadzenia stanu nadzwyczajnego w Polsce.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą np.:
 - analizuje treść preambuły *Konstytucji RP*;
 - prawidłowo posługuje się nazwami jednostek redakcyjnych *Konstytucji RP*;
 - omawia cechy i strukturę polskiej ustawy zasadniczej;
 - przedstawia zasady ograniczania praw i wolności człowieka w okresie trwania stanów nadzwyczajnych;
 - interpretuje wybrane przepisy prawne z *Konstytucji RP*;
 - odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące *Konstytucji RP*.
 - porównuje genezę, postanowienia i znaczenie konstytucji polskich z lat 1791, 1921 i 1997;
 - odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące *Konstytucji RP*.
 - organizuje na forum społeczności szkolnej kampanię społeczną mającą na celu upowszechnienie wśród uczniów znajomości zasad uwzględnionych w *Konstytucji RP*;
 - organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą problemów związanych funkcjonowaniem rozwiązań ustrojowych wynikających z *Konstytucji RP* oraz aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;
 - gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat *Konstytucji RP*.

Temat lekcji: Procedury demokratyczne w Polsce

- wybory
- zasady wyborcze
- próg wyborczy
- referendum
- inicjatywa ludowa
- partycypacja
- konsultacje
- informowanie
- prawidłowo posługuje się terminami: „czynne prawo wyborcze”, „bierne prawo wyborcze”, „większość względna”, „mandat”;
- wymienia organy władzy pochodzące z wyborów;
- charakteryzuje konstytucyjne zasady dotyczące wyborów w Polsce;
- uzasadnia konieczność przeprowadzania konsultacji publicznych oraz informowania społeczeństwa o kluczowych decyzjach władz państwowych.
- wyjaśnia znaczenie wyborów w państwie demokratycznym;
- prawidłowo posługuje się terminami: „większość względna”, „większość bezwzględna”, „okręg wyborczy”, „obwód głosowania”, „próg wyborczy”, „partycypacja”;
- charakteryzuje konstytucyjne zasady dotyczące wyborów w Polsce;
- przedstawia obowiązujące w Polsce zasady przeprowadzania wyborów na Prezydenta RP, do Sejmu i Senatu RP, do Parlamentu Europejskiego oraz wyborów samorządowych;
- wyjaśnia, czym są referenda oraz inicjatywa ludowa;
- tłumaczy, jaki wpływ ma przeprowadzanie konsultacji i informowanie społeczeństwa przez organy władzy na poziom partycypacji obywatelskiej w Polsce.
- porównuje zasady i procedury przeprowadzania wyborów na Prezydenta RP, do Sejmu i Senatu RP, do Parlamentu Europejskiego oraz wyborów samorządowych;
- przedstawia zasady organizacji referendum ogólnokrajowych i lokalnych w Polsce;
- wyjaśnia, co to znaczy, że wynik referendum jest wiążący;
- podaje, jakie są zasady realizacji inicjatywy ludowej w Polsce;
- interpretuje przepisy prawne z *Konstytucji RP* i *Kodeksu wyborczego*;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące procedur demokratycznych w Polsce.

ocenia zasady i procedury przeprowadzania wyborów na Prezydenta RP, do Sejmu i Senatu RP, do Parlamentu Europejskiego oraz wyborów samorządowych;

- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne] informacje dotyczące procedur demokratycznych w Polsce;
- porównuje zasady organizacji różnych typów referendum w Polsce.
- organizuje na forum społeczności szkolnej kampanię społeczną mającą na celu np. zwiększenie poziomu partycypacji obywatelskiej wśród uczniów;
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę dotyczącą funkcjonowania procedur demokratycznych w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat tego, jak funkcjonują procedury demokratyczne we współczesnej Polsce i jak funkcjonowały one w poprzednich okresach historii polskiego państwa.

Temat lekcji: Parlament RP

- Sejm RP
- Senat RP
- Zgromadzenie Narodowe
- Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu
- komisje parlamentarne
- prezydium Sejmu i Senatu
- Konwent Seniorów
- prawidłowo posługuje się terminami: „mandat poselski”, „mandat senatorski”, „kadencja”, „klub poselski”;
- podaje przykłady funkcji Sejmu i Senatu;
- wymienia główne organy Sejmu i Senatu RP;
- podaje aktualnych marszałków obu izb parlamentu;
- wymienia podstawowe etapy zwykłej procedury ustawodawczej oraz uczestniczące w niej organy.
- prawidłowo posługuje się terminami: „koło poselskie”, „komisja”, „kworum”, „skrócenie kadencji”;
- charakteryzuje główne kompetencje Sejmu RP i Senatu RP;
- przedstawia główne funkcje Sejmu RP i Senatu RP oraz wskazuje przykłady ich realizacji;
- podaje główne zasady funkcjonowania parlamentu w Polsce;
- wymienia podstawowe prawa i zadania posłów i senatorów;
- podaje cechy mandatu wolnego funkcjonującego w Polsce;
- wyjaśnia, jaka jest struktura Zgromadzenia Narodowego;
- omawia główne kompetencje Zgromadzenia Narodowego;
- wymienia podmioty decydujące o skróceniu kadencji Sejmu RP;
- podaje podstawowe zasady głosowania w polskim parlamencie;
- charakteryzuje zwykłą procedurę ustawodawczą;
- sporządza, na podstawie własnych obserwacji, notatkę prasową o przebiegu wybranych obrad Sejmu RP lub Senatu RP;
- przygotowuje wystąpienie dotyczące sprawy, której poświęcone były wybrane obrady Sejmu RP lub Senatu RP.
- charakteryzuje relacje między legislacją a egzekutywą w Polsce;
- charakteryzuje relacje między legislacją a władzą sądową w Polsce;
- charakteryzuje rolę parlamentu w dyplomacji publicznej;
- przedstawia skład i główne zadania organów Sejmu RP i Senatu RP;
- omawia sytuacje, w których następuje wygaśnięcie mandatu poselskiego lub senatorskiego;

- instytucji immunitetu poselskiego,

- roli Senatu RP,

- postulatów likwidacji lub reformy Senatu RP,

a także aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;

- w polityce zagranicznej,

- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat funkcjonowania parlamentu we współczesnej Polsce i w poszczególnych okresach historii państwa polskiego.

Temat lekcji: Prezydent RP

- funkcje
- kompetencje
- zadania
- odpowiedzialność
- podaje przykłady kompetencji Prezydenta RP i działań podejmowanych przez głowę państwa;
- wymienia osoby, które sprawowały urząd Prezydenta RP po 1989 r.
- wymienia funkcje i kompetencje Prezydenta RP;
- wskazuje zadania Prezydenta RP:
 - jako zwierzchnika sił zbrojnych,

- w sprawach związanych z bezpieczeństwem państwa;

- zasadę niezawisłości sędziów,

- wymienia źródła prawa wydawane przez Prezydenta RP; wyjaśnia, na czym polega zasada kontrasygnaty.
 - omawia zasady odpowiedzialności konstytucyjnej Prezydenta RP;
 - wyjaśnia znaczenie prerogatyw w kontekście pozycji ustrojowej Prezydenta RP;
 - charakteryzuje relacje między Prezydentem RP a Radą Ministrów, Sejmem RP i Senatem RP;
 - charakteryzuje relacje między Prezydentem RP a organami władzy sądowej;
 - przedstawia źródła prawa wydawane przez Prezydenta RP;
 - interpretuje przepisy prawne z *Konstytucji RP* i innych źródeł normatywnych odnoszące się do Prezydenta RP;
 - odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące Prezydenta RP.
 - uzasadnia, że w Polsce funkcjonują niektóre elementy systemu semiprezydencyjnego;
 - wyjaśnia, czym jest delikt konstytucyjny;
 - odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące Prezydenta RP;
 - porównuje i ocenia przepisy prawne z *Konstytucji RP* i innych źródeł normatywnych odnoszące się do Prezydenta RP.
 - organizuje na forum społeczności szkolnej debatę poświęconą np. kwestii ewentualnego wzmocnienia pozycji ustrojowej Prezydenta RP, a także aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat pozycji ustrojowej i aktywności politycznej głowy państwa we współczesnej Polsce i poprzednich okresach historii polskiego państwa.

Temat lekcji: Rada Ministrów RP

- premier
- ministrowie
- wotum zaufania
- wotum nieufności
- administracja rządowa
- województwo
- służba cywilna
- prawidłowo posługuje się terminami: Rada Ministrów, „prezes Rady Ministrów”, „minister”, „ministerstwo”, „wotum nieufności”;
- przedstawia skład Rady Ministrów RP, wymieniając kluczowe ministerstwa;
- wskazuje przykłady działań podejmowanych przez Radę Ministrów RP;
- podaje imię i nazwisko aktualnego Prezesa Rady Ministrów RP.
- prawidłowo posługuje się terminami: „konstruktywne wotum nieufności”, „odpowiedzialność polityczna”, „odpowiedzialność konstytucyjna”, „wojewoda”, „administracja publiczna”;
- wymienia kompetencje Rady Ministrów RP;
- wymienia zadania Prezesa Rady Ministrów;
- omawia poszczególne procedury powoływania Rady Ministrów;
- wymienia sytuacje, w których premier składa dymisję Rady Ministrów;
- wyjaśnia zasady uchwalania konstruktywnego wotum nieufności oraz wotum nieufności wobec poszczególnych ministrów;
- omawia zasady konstytucyjnej odpowiedzialności członków rządu;
- wymienia podstawowe obszary działania rządu;
- charakteryzuje strukturę administracji publicznej w Polsce;
- charakteryzuje rolę wojewody i wymienia jego zadania;
- wyjaśnia, czym jest służba cywilna, i wymienia jej zadania;
- podaje zasady postępowania obowiązujące urzędnika służby cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej.
- porównuje procedury powoływania Rady Ministrów RP;
- przedstawia relacje między Radą Ministrów a Prezydentem RP, Sejmem RP i Senatem RP;
- charakteryzuje poszczególne działy administracji rządowej;
- wyjaśnia, na czym polega różnica między administracją zespoloną a administracją niezespoloną;
- interpretuje przepisy prawne z *Konstytucji RP* i innych źródeł normatywnych odnoszące się do Rady Ministrów i innych organów administracji publicznej;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące Rady Ministrów RP i innych organów administracji publicznej.
- porównuje procedury regulujące wyłanianie rządu Rzeczypospolitej Polskiej z analogicznymi procedurami obowiązującymi w Republice Federalnej Niemiec;
- rozpoznaje organy administracji zespolonej oraz administracji niezespolonej;
- uzasadnia, że w Polsce występują elementy systemów parlamentarno-gabinetowego i kanclerskiego;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące Rady Ministrów RP i innych organów administracji publicznej.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę poświęconą pozycji ustrojowej i aktywności politycznej Rady Ministrów w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując odpowiednie argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat pracy wybranych ministrów i ministerstw w Polsce.

Temat lekcji : Sądy i trybunały

- władza sądownicza
 - wymiar sprawiedliwości
 - Sąd Najwyższy
 - sądownictwo powszechne
 - sądy wojskowe
 - sądownictwo administracyjne
 - Trybunał Stanu
 - Trybunał Konstytucyjny
 - Krajowa Rada Sądownictwa
- prawidłowo posługuje się terminami: „sąd”, „sędzia”, „trybunał”, „władza sądownicza”;
- podaje przykłady konstytucyjnych zasad regulujących funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce;
- wymienia rodzaje sądów powszechnych;
- rozpoznaje przykłady stosowania zasady dwuinstancyjności;
- podaje przykłady spraw rozstrzyganych przez Trybunał Stanu i Trybunał Konstytucyjny w Polsce.
- prawidłowo posługuje się terminami: „wymiar sprawiedliwości”, „sądy powszechne”, „sądy administracyjne”, „sądownictwo konstytucyjne”;
- wyjaśnia, na czym polega różnica między władzą sądowniczą a wymiarem sprawiedliwości;
 - charakteryzuje konstytucyjne zasady regulujące funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce:
 - zasadę instancyjności,
 - zasadę niezależności sądów,
 - zasadę udziału obywateli w postępowaniu sądowym,

- zasadę jednolitości sądów,
- zasadę prawa do sądu,
- zasadę jawności postępowania sądowego;

- omawia strukturę sądownictwa w Polsce;
 - wymienia zadania Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Stanu, Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na tematy dotyczące zasad funkcjonowania systemu sądownictwa w Polsce i jego ewentualnej reformy, a także aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat zasad funkcjonowania władzy sądowniczej w Polsce oraz problemów związanych z jej działalnością.

Temat lekcji: Organy kontroli państwowej i ochrony prawa

- Najwyższa Izba Kontroli
- Rzecznik Praw Obywatelskich
- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
- Instytut Pamięci Narodowej
- prokuratura
- wymienia konstytucyjne organy kontroli państwowej i ochrony prawa;
- rozpoznaje działania właściwe dla poszczególnych organów kontroli państwowej i ochrony prawa.
- wymienia podmioty kontrolowane przez NIK i określa zakres kontroli przeprowadzanych przez ten organ;
- charakteryzuje sposób powoływania Rzecznika Praw Obywatelskich oraz przedstawia jego zadania i formy podejmowanych przez niego aktywności;
- wymienia zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
- podaje zadania Instytutu Pamięci Narodowej;
- charakteryzuje strukturę prokuratury i wymienia jej zadania;
- przedstawia obowiązki prokuratora.
- przedstawia wymogi, które musi spełnić osoba składająca skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich;
- interpretuje przepisy prawne *Konstytucji RP* i innych źródeł normatywnych odnoszące się do organów kontroli państwowej i ochrony prawa;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące organów kontroli państwowej i ochrony prawa.
- omawia organizację Najwyższej Izby Kontroli;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące organów kontroli państwowej i ochrony prawa.
- gromadzi, analizuje i prezentuje informacje na temat np.:
 - zakresu wybranej kontroli przeprowadzonej przez NIK i jej wyników,
- zadań i form aktywności Rzecznika Praw Obywatelskich;

- gromadzi, analizuje i prezentuje informacje na temat różnorodnych form aktywności Instytutu Pamięci Narodowej, w tym procedury lustracyjnej;
 - organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na tematy dotyczące zasad funkcjonowania organów kontroli państwowej i ochrony prawa w Polsce oraz wyjaśnia, czym są polityki publiczne;
 - wyróżnia rodzaje polityk publicznych;
 - wymienia podmioty polityk publicznych;
 - wskazuje czynniki kształtujące polityki publiczne;
 - podaje główne zasady polityk publicznych w Polsce;
 - wymienia narzędzia i instrumenty umożliwiające realizację polityk publicznych;
 - podaje kryteria oceny programów publicznych.
 - omawia proces tworzenia i realizacji polityk publicznych;
 - analizuje przebieg wybranego programu publicznego i jego rezultaty;
 - podaje przykłady działań państwa, w ramach których organy władzy wykorzystują poszczególne instrumenty realizacji polityk publicznych;
 - odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące wybranych polityk publicznych.
 - przedstawia i ocenia wpływ poszczególnych podmiotów [wewnętrznych i zewnętrznych] na kształt polityk publicznych;
 - wskazuje czynniki wpływające na dobór instrumentów realizacji polityk publicznych;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące wybranych polityk publicznych.
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat wybranej polityki publicznej lub konkretnego programu publicznego;
 - organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na tematy dotyczące zasad realizacji i problemów dotyczących polityk publicznych w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty.

Temat lekcji: Finanse publiczne

- finanse publiczne
 - dług publiczny
 - polityka fiskalna
 - budżet
 - strategię rozwoju gospodarczego
 - ustawa budżetowa
 - dochody i wydatki w Rzeczypospolitej Polskiej.
 - porównuje organizację władzy samorządowej w gminach różnego typu;
 - przedstawia zasady rozdzielania subwencji ogólnej;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- organizuje wycieczkę edukacyjną do urzędu gminy, na której terenie znajduje się jego szkoła.
 - przygotowuje przykładowy wniosek dotyczący budżetu partycypacyjnego swojej gminy;
 - organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na tematy dotyczące zasad funkcjonowania i problemów związanych z działalnością samorządu terytorialnego w Polsce, a także aktywnie uczestniczy w dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat zasad funkcjonowania i problemów związanych z działalnością samorządu terytorialnego w Polsce.

III. Polityki publiczne

Temat lekcji: Polityki publiczne

- polityki publiczne
- uczestnicy polityk publicznych
- etapy polityk publicznych
- rodzaje polityk publicznych
- podaje przykłady realizowanych w Polsce polityk publicznych;
- wskazuje przykłady świadczeń publicznych [usług społecznych, usług socjalnych].

- regionalnej,

- prawidłowo posługuje się terminami: „budżet państwa”, „rok budżetowy”;
 - podaje przykłady dochodów budżetu państwa;
 - podaje przykładowe kierunki wydatków budżetowych państwa.
 - podaje przykłady środków publicznych;
 - wymienia przykłady działań podejmowanych przez organy władzy w sektorze finansów publicznych;
 - podaje przykłady podmiotów z sektora finansów publicznych;
 - wymienia podstawowe organy i instytucje państwa zarządzające środkami publicznymi;
 - podaje główne źródła wpływów budżetowych;
- wskazuje główne kierunki wydatków z budżetu centralnego.

- charakteryzuje podstawowe funkcje polityki fiskalnej państwa;
 - porównuje aktywną i pasywną politykę fiskalną państwa, wskazując źródła i konsekwencje każdej z nich;
 - porównuje sposób uchwalania ustawy zwykłej i ustawy budżetowej;
 - odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy] informacje dotyczące finansów publicznych.
- wyjaśnia przyczyny i konsekwencje powstania długu publicznego;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, teksty normatywne, tabele i wykresy] informacje dotyczące finansów publicznych.
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat wybranego zagadnienia dotyczącego finansów publicznych;
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na tematy dotyczące problemów związanych z finansami publicznymi w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty.

Temat lekcji: Gospodarka i rozwój

- polityka gospodarcza
- modele polityki gospodarczej
- rozwój regionalny
- polityka przemysłowa
- gospodarka żywnościowa
- ochrona środowiska
- badania i innowacje
- prawidłowo posługuje się terminami: „gospodarka wolnorynkowa”, „popyt”, „podaż”, „własność prywatna”;
- podaje przykłady aktywności państwa w obszarze gospodarki.
- prawidłowo posługuje się terminami: „wolność konkurencji”, „produkt krajowy brutto”, „polityka regionalna”;
- wskazuje czynniki wpływające na politykę gospodarczą państwa;
- wymienia podstawowe cechy dwóch podstawowych modeli polityki gospodarczej państwa [gospodarki centralnie sterowanej, gospodarki rynkowej];
- wskazuje i omawia główne cele i kierunki strategii rozwoju gospodarczego państwa polskiego;
- wymienia główne cele i aspekty polityki:
 - przemysłowej,
 - w zakresie gospodarki żywnościowej,
 - w zakresie ochrony środowiska,
 - Wschodniej;

- w zakresie badań i innowacji.

przedstawia funkcje polityki gospodarczej państwa;

analizuje i ocenia główne założenia strategii rozwoju Polski;

analizuje główne instrumenty polityki regionalnej;

odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, plakaty, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące gospodarki i rozwoju gospodarczego.

- analizuje z różnych perspektyw wady i zalety poznanych modeli polityki gospodarczej państwa;
- omawia i ocenia wpływ poszczególnych podmiotów na kształt polityki gospodarczej państwa polskiego;
- przedstawia uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne wpływające na realizację strategii rozwoju gospodarczego państwa polskiego;

porównuje różne modele polityki przemysłowej;

odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, teksty normatywne, tabele i wykresy, plakaty] informacje dotyczące gospodarki i rozwoju.

gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat wybranej polityki publicznej;

bierze aktywny udział w dyskusji na temat wybranej polityki publicznej państwa polskiego, budując argumenty i kontrargumenty.

IV. Polska po 1989 roku

Temat lekcji: Spuścizna po PRL

- ustrój PRL
- konstytucja stalinowska
- reforma rolna
- nacjonalizacja przemysłu
- bunt społeczny
- socrealizm

prawidłowo posługuje się terminami: „kolektywizacja”, „nacjonalizacja”, „hegemonia partii komunistycznej”;

podaje przykłady postaw oraz zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych i gospodarczych charakterystycznych dla okresu PRL;

wskazuje przykłady postaci, które odegrały kluczowe role w procesie demontażu rządów komunistycznych w Polsce.

prawidłowo posługuje się terminami: „nomenklatura”, „opór społeczny”;

- wymienia podstawowe uwarunkowania, które doprowadziły do uformowania się systemu komunistycznego w Polsce;
- podaje podstawowe cechy ustroju PRL w obszarach politycznym, gospodarczym i kulturowym;
- wskazuje przykłady sztuki socrealistycznej;
- wymienia główne kryzysy władzy komunistycznej w Polsce [lata 1956, 1968, 1970, 1976, 1980].
- wymienia konsekwencje nacjonalizacji przemysłu i handlu oraz kolektywizacji rolnictwa;

odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, plakaty, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące problemów III RP wywodzących się z okresu PRL.

- porównuje poszczególne fazy funkcjonowania systemu komunistycznego w Polsce;
- przedstawia przyczyny, przebieg i skutki kolejnych kryzysów władzy komunistycznej w Polsce;
- dokonuje krytycznej analizy przepisów prawnych z konstytucji stalinowskiej wprowadzonej w Polsce;

odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, plakaty, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące problemów III RP wywodzących się z okresu PRL.

- gromadzi, analizuje i prezentuje informacje na temat spuścizny PRL;
 - bierze aktywny udział w dyskusji na temat wybranych problemów wynikających ze spuścizny PRL, budując argumenty i kontrargumenty;
- na podstawie dostępnej literatury dokonuje krytycznej analizy zróżnicowanych ocen epoki tzw. Polski Ludowej formułowanych w polskiej przestrzeni publicznej.

Temat lekcji: Transformacja ustrojowa

- pierestrojka
- obrady Okrągłego Stołu
- wybory czerwcowe
- Jesień Narodów
- gruba kreska
- wojna na górze
- dekomunizacja
- lustracja

prawidłowo posługuje się terminami: „gruba kreska”, „wojna na górze”, „przyspieszenie”;

podaje rok utworzenia NSZZ Solidarność;

podaje przykłady postanowień Okrągłego Stołu;

wskazuje rok, w którym odbyły się obrady Okrągłego Stołu.

- wymienia podstawowe założenia polityki Michaiła Gorbaczowa;
- przedstawia genezę powstania i główne etapy działalności NSZZ „Solidarność”;
- wymienia główne postanowienia porozumień zawartych podczas obrad Okrągłego Stołu;
- omawia główne etapy procesu demokratyzacji państwa polskiego w latach 1989–1991;
- przedstawia główne cechy modelu dekomunizacji i lustracji realizowanego w Polsce;
- wymienia główne przyczyny i przejawy tzw. wojny na górze w Polsce;

przedstawia role Jana Pawła II i Lecha Wałęsy w procesie transformacji ustrojowej w Polsce.

- omawia główne elementy sporu dotyczącego oceny tzw. porozumień okrągłostołowych w Polsce;
- dokonuje krytycznej analizy roli Michaiła Gorbaczowa w procesie dekomunizacji Europy Środkowo-

odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, plakaty, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące przebiegu transformacji ustrojowej w Polsce i innych państwach europejskich.

dokonuje krytycznej analizy procesu demokratyzacji w Polsce z przełomu lat 80. i 90. XX w., w tym ocenia społeczno-ekonomiczne, polityczne i kulturowe skutki tych przemian

- porównuje przebieg procesu dekomunizacji w Polsce i wybranych państwach europejskich;

odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, plakaty, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące przebiegu transformacji ustrojowej w Polsce i innych państwach europejskich.

- na podstawie dostępnej literatury dokonuje prezentacji i oceny różnych poglądów na kwestie rozliczenia okresu PRL oraz przebiegu transformacji ustrojowej [w tym lustracji];
- ocenia wybrane modele dekomunizacji i lustracji, budując argumenty i kontrargumenty.

Temat lekcji: Partie polityczne

- cechy i funkcje partii politycznych
- rodzaje partii politycznych
- systemy partyjne
- polska scena polityczna po 1989 r.

- finansowanie partii politycznych
- prawidłowo posługuje się terminami: „partia polityczna”, „program polityczny”;
- podaje przykłady działań podejmowanych przez partie polityczne;
- omawia zasady tworzenia i finansowania partii politycznych w Polsce;
- wymienia partie polityczne reprezentowane w polskim parlamencie oraz polityków stojących na ich czele.

- wymienia cechy i funkcje partii politycznych;
- podaje podstawowe kryteria klasyfikacji partii politycznych;
- wymienia główne etapy kształtowania się systemu wielopartyjnego w Polsce;
- analizuje przepisy z *Konstytucji RP* dotyczące pluralizmu politycznego;
- przedstawia pozycję poszczególnych partii politycznych w Polsce w świetle wyników ostatnich wyborów parlamentarnych.
- przedstawia systemy partyjne charakterystyczne dla państw demokratycznych i niedemokratycznych;
- interpretuje przepisy prawne z *Ustawy o partiach politycznych*;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym schemat Nolana] informacje dotyczące partii politycznych.

porównuje modele systemów partyjnych, uwzględniając czynniki mające wpływ na ich powstanie i skutki polityczne;

przedstawia i analizuje kryteria klasyfikacji partii politycznych w Polsce;

dokonuje krytycznej oceny zasad finansowania partii politycznych w Polsce;

dokonuje krytycznej analizy wybranych przepisów statutów partii politycznych działających w Polsce;

- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym schemat Nolana] informacje dotyczące partii politycznych.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na tematy dotyczące funkcjonowania partii politycznych w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, analizuje, ocenia i prezentuje informacje na temat funkcjonowania partii politycznych w Polsce – dawniej i współcześnie.

Temat lekcji: Transformacja gospodarcza

- gospodarka centralnie sterowana
- plan Balcerowicza
- prywatyzacja
- powszechne uwłaszczenie
- reprivatyzacja
- prawidłowo posługuje się terminami: „reprivatyzacja”, „nomenklatura”;
- podaje przykłady zmian, które zaszły w gospodarce polskiej po 1989 r.
- prawidłowo posługuje się terminami: „powszechne uwłaszczenie”, „prywatyzacja”, „restrukturyzacja”;
- podaje podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej;
- wymienia podstawowe aspekty kryzysu gospodarczego w latach 80. XX wieku;
- przedstawia podstawowe założenia tzw. planu Balcerowicza;
- podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu prywatyzacji w Polsce.
- wymienia skutki społeczne i ekonomiczne funkcjonowania gospodarki centralnie sterowanej;
- podaje przykłady reform gospodarczych przeprowadzonych w PRL w latach 80.;
- przedstawia krótkofalowe i długofalowe skutki społeczne i ekonomiczne realizacji tzw. planu Balcerowicza;
- wymienia różne formy prywatyzacji;
- przedstawia założenia i skutki Programu Powszechnej Prywatyzacji;
- wyjaśnia, jaka jest różnica między pojęciami „prywatyzacja” i „reprivatyzacja”;
- wymienia negatywne i pozytywne skutki reprivatyzacji w Polsce;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące procesu transformacji gospodarczej.
- podaje różnice między modelami gospodarki komunistycznej wdrożonymi w Polsce i ZSRS;
- przedstawia założenia i skutki Programu Powszechnej Prywatyzacji;
- omawia główne kwestie podnoszone w sporze dotyczącym procesu transformacji w Polsce postkomunistycznej;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące procesu transformacji gospodarczej.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na temat transformacji gospodarczej w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, selekcjonuje i prezentuje informacje na temat wybranych zagadnień dotyczących procesu transformacji gospodarczej w Polsce.

Temat lekcji: Postkomunizm

- aspekty postkomunizmu
- uwłaszczenie nomenklatury
- kapitalizm polityczny
- wymienia premierów i prezydentów III RP, w tym tych wywodzących się ze środowisk postkomunistycznych.
- wymienia podstawowe przejawy postkomunizmu;
- dostrzega przejawy tzw. kapitalizmu politycznego;
- przedstawia sylwetki polityczne wszystkich prezydentów III RP.
- przedstawia przyczyny, przejawy i społeczno-ekonomiczne skutki kapitalizmu politycznego;
- omawia zmiany na polskiej scenie politycznej, do których doszło w 2. poł. lat 90. XX w.;
- charakteryzuje polską scenę polityczną u progu XXI w.;
- odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące zjawiska postkomunizmu w Polsce.
- charakteryzuje różne aspekty zjawiska postkomunizmu;
- analizuje główne kwestie podnoszone w sporze dotyczącym oceny III RP;
- odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące zjawiska postkomunizmu w Polsce.
- organizuje na forum społeczności szkolnej debatę na temat przyczyn, przejawów i skutków postkomunizmu w Polsce oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, budując argumenty i kontrargumenty;
- gromadzi, selekcjonuje i prezentuje informacje na temat wybranych zagadnień dotyczących różnych form postkomunizmu w Polsce.

Temat lekcji: Polska w XXI wieku

- rewolucja moralna
- IV Rzeczpospolita
- spory i konflikty w polskiej polityce po 2005 r.

wymienia główne przemiany polityczne w Polsce w pierwszej i drugiej dekadzie XXI w.;

podaje przykłady problemów będących przyczynami sporu między PO i PiS;

podaje podstawowe informacje na temat katastrofy smoleńskiej.

- wskazuje podstawową oś podziałów politycznych w Polsce w pierwszej dekadzie XXI w.;
- omawia główne założenia koncepcji IV RP i wskazuje promujące ją środowiska polityczne;
- przedstawia przejawy i przyczyny sporu między PO i PiS;
- prezentuje przykłady konfliktów politycznych w Polsce po wyborach w 2005 r.
- omawia przyczyny, przejawy i konsekwencje podziałów politycznych w Polsce w pierwszej dekadzie XXI w.;

analizuje wyniki wyborów parlamentarnych w 2005 r., wskazując ich konsekwencje polityczne;

porównuje sylwetki i poglądy polityczne Jarosława Kaczyńskiego i Donalda Tuska;

- przedstawia przyczyny i skutki przedwczesnych wyborów parlamentarnych w Polsce w 2007 r.;
- omawia główne kwestie podnoszone w politycznym sporze wokół katastrofy smoleńskiej;
- charakteryzuje zmiany polityczne, do których doszło w Polsce w latach 2010 i 2015;
- dokonuje krytycznej analizy wybranych fragmentów programów wyborczych partii politycznych oraz innych elementów kampanii wyborczych;

odczytuje z prostych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące wybranych aspektów życia politycznego w Polsce w XXI w.

- charakteryzuje tzw. partie protestu funkcjonujące na polskiej scenie politycznej w XXI w.;

wyjaśnia istotę tzw. sporu o samolot oraz sporu krzesło;

analizuje przyczyny zwycięstw wyborczych PiS od 2015 r.;

odczytuje ze złożonych źródeł [schematy, teksty narracyjne, tabele i wykresy, w tym wykresy prezentujące wyniki badań opinii publicznej] informacje dotyczące wybranych aspektów życia politycznego w Polsce w XXI w.

- buduje argumenty i kontrargumenty w dyskusji dotyczącej oceny wydarzeń politycznych w Polsce w XXI w.;
- gromadzi, selekcjonuje i prezentuje informacje na temat wybranych aspektów sporów politycznych w Polsce w XXI w.

Opracowanie: Barbara Furman